

Funktionel systematik og effekt i klubregi.

Kenneth Sand og René Jeppesen, Lemvig Ungdomsgaard.

Grundlag for artiklen bygger på et udviklingsforløb, finansieret af BUPL's udviklingspulje, afviklet på Lemvig Ungdomsgård sammen med Søren Østergaard fra Center for Ungdomsstudier (CUR). Formålet med udviklingsforløbet var at få fokus på, hvordan vi i højere grad kan arbejde systematisk og målrettet med fokus på effekt i klubtilbud. Artiklen vil fremhæve centrale perspektiver og resultater fra udviklingsforløbet, samt give indblik i hvordan vores praksis tilrettelægges.

Effektbegrebet – et modsvar til politisk pres

Klubberne står overfor et gevaldigt pres fra politisk side og det er nødvendigt, at det pædagogiske fundament er formuleret på en sådan måde, så det giver klar besked om vores resultater¹. Det giver stigende krav til, at vi i klubregi ikke blot arbejder systematisk, men også kan dokumentere effekten af vores indsats.

Effekt er et kompliceret begreb, som ikke er neutralt, ligesom der findes mange typer af effekt². Vi skal således have en fælles forståelsesramme og vide, hvilke kriterier vi vurderer ud fra, når vi taler effekt. Det er derfor helt centralt at spørge til, hvem klubtilbuddet skal skabe effekt for, og hvilke målinger der er relevante.

Kerneopgaven som udgangspunkt

Når effekt anvendes som retningsgættende for vores indsats i klubregi, kræver det evnen til at koble kerneopgave sammen med effektmål og derved skabe mest muligt effekt for vores unge³. Vi blev derfor optaget af at måle effekten af fritidstilbuddets betydning i børnenes og de unges liv. Det stiller krav til, at der udarbejdes en faglig strategi, som bygger på faglige evaluerede tiltag, men som også giver mulighed for at arbejde databaseret og systematisk, når der igangsættes nye faglige initiativer.

Effekt, funktionel systematik og et fælles sprog

Den faglige strategi skal styrke det faglige og professionelle grundlag, som pædagogerne arbejder ud fra ved at kunne dokumentere effekterne af vores pædagogiske indsats.

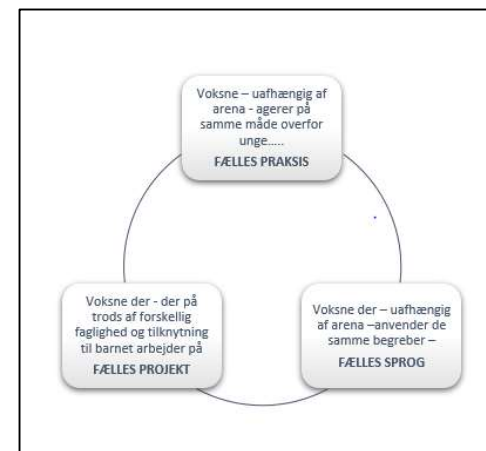
Effektbegrebet retter fokus på børn og unges oplevelse af egen læringskurve. Vi vil derfor måle på deres oplevelse af trivsel og af at blive dygtigere til noget med fokus på progressionen i henholdsvis aktiviteten og relationen.

Det er afgørende, at der indarbejdes en funktionel systematik. Den skal sikre, at vi arbejder med fælles praksis, projekt og sprog gennem de forskellige pædagogiske indsatser.

Hertil er sigtet at vores dataindsamling omkring progressionen bliver let tilgængelig, brugervenlig og overskuelig.

Den faglige strategi – et praksisperspektiv

Fritids- og ungdomspædagogik handler om at ville noget med børn og unge⁴ og gennem den faglige strategi, skal det blive tydeligere, hvad vi vil lære børnene og de unge i vores fritidstilbud; de skal lære fremtidens skills. På Lemvig Ungdomsgård har vi valgt at kommunikere dette i #hashtags, hvor de skal #turdeståfrem, #blivevedogved, #spørgehvorfor, #eksperimentere og #samarbejde.

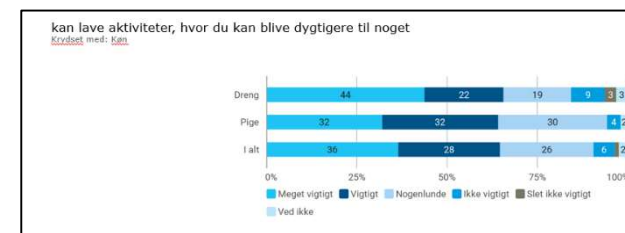

Systematisk arbejde med kvalitet og progression

Indledningsvis udarbejdede vi en klubmåling (nulpunktsmåling) til både vores unge og deres forældre. Denne dataindsamling skulle være lettilgængelig, hvorfor vi lavede en QR-kode, som de unge nemt kunne tilgå, når de var i klubben. Klubmålingen er centreret omkring kvaliteten af tilbuddet ift. *selvstændighed, relationer, fællesskab og medbestemmelse* i hverdagen.

Resultaterne, som blev omregnet til procenttal, dannede grundlag for det videre arbejde med fokus på en systematisk tilgang til arbejdet med *kvalitet* og *progression*, med fokus på hvordan vi kan skabe mest mulig *effekt* for vores børn og unge.

Den systematiske tilgang kan ikke stå alene i det fritids- og ungdomspædagogiske arbejde, hvorfor vi skal være bevidste om, hvornår vi 'bare' er sammen med de unge, og hvornår vi arbejder målrettet med skabe progression i aktiviteten og relationen.

¹ Schultz, Lindeskov, & Larsen (2021) s. 85

² Bukh & Christensen (2018), s. 19

² Bukh & Christensen (2018), s. 54

⁴ Schultz, Lindeskov, & Larsen (2021) s. 84

Vi ville derfor skabe en faglig bevidsthed omkring hvilket læringsrum vi befinder os i, idet dette dikterer form og indhold af samværet med de unge. Vi arbejder med udgangspunkt i disse tre læringsrum:

- *Det spontane rum*, hvor de voksne systematisk spørger ind til den unge.
- *Det strukturerede rum* med fokus på en tydelige aktivitetsprofil og hvor der arbejdes systematisk med progression i aktiviteten.
- *Det systematiske rum*, hvor vi gennem aldersdifferentiering arbejder med progression i relationen til og blandt de unge.

Alle tre læringsrum er afgørende i den fritidspædagogiske praksis. For at skabe en tydelig formålsstyret klub (fremfor aktivitetsbaseret) har vi haft fokus på *det systematiske rum*. Hertil spiller læringsrum også en afgørende rolle, når der skal skabes et fælles projekt, praksis og sprog for vores indsatser.

Vi har udarbejdet et systematisk årshjul i et tæt samarbejde mellem personale og ledelse – hvor Søren Østergaard fra CUR har faciliteret, forstyrret og guidet os gennem systematikken.

Helt konkret arbejder vi med et aldersdifferentieret årshjul – et for vores fritids-, junior- og aftenklub – som komplementerer og overlapper hinanden. Med denne funktionelle systematik sikrer vi, at der arbejdes systematisk med progressionen i de kompetencer (vores #hashtags), som børnene og de unge skal lære, når de går i klub.

Dette stiller krav til pædagogernes kreativitet og planlægning, når der både skal være fokus på progressionen i aktiviteten og relationen. Sigtet er at skabe et fritidstilbud af høj kvalitet, da vi ved det er en forudsætning for at de unge vælger os til.

Arbejdet med progression kræver et vedvarende ledelsesmæssigt blik for at balancere mellem systematik og det pædagogiske arbejde med at danne stærke relationer på tværs af aldersgrupperne.

Vi skal derfor have en funktionel evaluering med udgangspunkt i de unges perspektiv. Konkret gør vi det ved at anvende et skema med få spørgsmål, og over tid leger vi med tanken om at gøre evalueringen tilgængelig online f.eks. gennem QR-koder.

Denne nye praksis kan rejse en naturlig bekymring hos personalet for, om de nu kommer til at bruge mere tid på dokumentationen af progressionen, og om det vil tage for meget fokus fra de spontane aktiviteter, som tilbuddet også skal indeholde.

Udviklingsforløbet har øget vores bevidsthed om, hvad det er de unge gerne vil, og hvad der er på spil for dem i en hverdag med mange andre muligheder.

Vi ved nu, hvad vi vil med børn og unge, og hvordan vi skal gøre det – både nu og på sigt - og det er afgørende for vores fritids- og ungdomspædagogiske projekt på Lemvig Ungdomsgård. Vi håber dermed, at vi kan spille en rolle som betydningsfulde voksne, som de kan lære noget af. Voksne der er nysgerrige på deres liv.

Intentionen er, at klubmålingen skal være et årligt tilbagevendende element på Lemvig Ungdomsgård, der skal danne grundlaget for vores pædagogiske praksis. Herved skaber vi et datadrevet fundament med udgangspunkt i de unges perspektiv, og kan sikre, at vi skaber mest mulig effekt for børn og unge i vores fritidstilbud.

Vi er overbeviste om, at dette vil øge kvaliteten af vores fritidstilbud og skabe endnu flere livsduelige børn og unge i Lemvig kommune.

5 råd fra os til jer, der vil forsøge sig med effekt og systematik:

- Sæt fokus på kerneopgaven; hvad er den egentlig, og hvordan sætter den en retningen for *det vi vil* med børn og unge.
- Sørg for at gøre det funktionelt, nemt og tilgængeligt – både for personale, børn og unge.
- Inddrag personalet med fokus på deres faglighed, når effekt, systematik og funktionalitet skal omsættes til en hverdag.
- Husk på, at systematik er et af flere læringsrum, hold fast i tydelig aktivitetsprofil og en spontan nysgerrighed: *det skal være sjovt at gå i klub – men man skal også lære noget.*
- Brug de unges perspektiv - det er deres oplevelser af kvalitet i klubtilbuddet, det handler om.

Og henvend jer gerne til os, hvis I vil høre mere.

<https://www.tokeagerschou.dk/assist> assist@tokeagerschou.dk